

Bryssel den 24.8.2020
COM(2020) 439 final

2020/0211 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Rumänien för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I rådets förordning (EU) 2020/672 (nedan kallad *SURE-förordningen*) fastställs den rättsliga ramen för att ge ekonomiskt stöd från unionen till medlemsstater som drabbas av, eller allvarligt hotas av, stora ekonomiska störningar till följd av covid-19-utbrottet. Stöd som ges enligt SURE-förordningen ska framför allt användas för att finansiera system för korttidsarbete eller liknande åtgärder som har till syfte att skydda anställda och egenföretagare och därmed minska arbetslöshet och inkomstförluster, samt, som en komplettering, för att finansiera vissa hälsorelaterade åtgärder, särskilt på arbetsplatser.

Den 7 augusti 2020 ansökte Rumänien om ekonomiskt stöd enligt SURE-förordningen. Kommissionen har i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EU) 2020/672 samrått med de rumänska myndigheterna för att kontrollera den plötsliga och kraftiga ökning av faktiska och planerade offentliga utgifter med anledning av covid-19-pandemin som har direkt anknytning till Rumäniens system för korttidsarbete och liknande åtgärder samt hälsorelaterade åtgärder. Det handlar framför allt om följande:

- (1) En förmån för arbetstagare som är anställda av arbetsgivare som minskar eller tillfälligt avbryter sin verksamhet på grund av effekterna av covid-19-utbrottet. Förmånen utgör högst 75 % av grundlönen (men är högst 75 % av den genomsnittliga bruttolönen i ekonomin) medan undantagstillståndet pågår.
- (2) En förmån för personer vars anställningsavtal tillfälligt har avbrutits för minst 15 dagar under undantagstillståndet eller beredskapsläget, förutsatt att deras anställningsförhållande fortsätter att gälla till och med den 31 december 2020. Förmånen utgör 41,5 % av bruttogrundlönen (men är högst 41,5 % av den genomsnittliga bruttolönen i ekonomin).
- (3) Ett system för korttidsarbete, enligt vilket arbetsgivaren har möjlighet att minska antalet arbetstimmar för arbetstagare med upp till 50 % vid en tillfällig minskning av verksamheten som orsakats av undantagstillståndet eller beredskapsläget. Under arbetstidsförkortningen skulle de berörda arbetstagarna ha rätt till en ersättning på 75 % av skillnaden mellan bruttolönen för normal arbetstid och deras faktiska lön.
- (4) Två åtgärder för egenföretagare och fria yrken: för dem som helt slutar arbeta på grund av effekterna av covid-19-pandemin erbjuder staten en förmån på 75 % av deras genomsnittliga bruttolön och för dem som minskar sin arbetstid erbjuder staten en förmån på upp till 41,5 % av deras genomsnittliga bruttolön.
- (5) En åtgärd som i högst tre månader innebär ett bistånd på 35 % av lönen som skulle betalas per arbetsdag till dagavlönade som slutar arbeta för att affärsverksamheten tillfälligt upphör på grund av effekterna av covid-19-utbrottet.
- (6) En bonus för ytterligare arbete för personalen inom de särskilda strukturerna vid det rumänska folkhälsoinstitutet och distriktfolkhälsodirektoraten och/eller folkhälsodirektoratet i Bukarest, vilka verkar för att samordna och genomföra åtgärderna för att förebygga och begränsa händelser som följer av covid-19-infektionerna, som WHO har fastställt som ett hot mot den globala folkhälsan. Åtgärden innebär en förmån motsvarande 75 % av grundlönen för arbetade timmar utöver den normala arbetstiden och 100 % av grundlönen för arbetade timmar under veckoslut, lagstadgade helgdagar och andra dagar som inte räknas som arbetsdagar.

- (7) En bonus för barnomsorg för anställda inom det nationella försvaret, vid kriminalvårdsanstalter, vid folkhälsoenheter och andra kategorier som fastställs genom ministerbeslut. Förmånen förutsätter att den andra föräldern inte utnyttjar alternativa rättigheter som ger föräldrar lediga dagar för tillsyn av barn om utbildningsenheter tillfälligt stängs.
- (8) En bonus för särskilda riskförhållanden på upp till 30 % av lönen för medicinsk personal som deltar i medicinska åtgärder mot covid-19.

Rumänien har lämnat relevant information till kommissionen.

På grundval av de uppgifter som är tillgängliga föreslår kommissionen att rådet ska anta ett genomförandebeslut om att bevilja ekonomiskt stöd till Rumänien enligt SURE-förordningen för att stödja ovannämnda åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är helt förenligt med rådets förordning (EU) 2020/672, på grundval av vilken det läggs fram.

Förslaget kompletterar en annan unionsrättsakt som möjliggör stöd till medlemsstater i krissituationer, nämligen rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*förordning (EG) nr 2012/2002*). Den rättsakten ändras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461, som antogs den 30 mars, för att utvidga tillämpningsområdet till att även omfatta större hot mot folkhälsan och för att definiera särskilda insatser som ska kunna finansieras.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en av flera åtgärder som tagits fram för att hantera den pågående covid-19-pandemin – ett annat exempel är investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset – och det är ett komplement till andra sysselsättningsstödjande instrument som Europeiska socialfonden och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)/InvestEU. Genom att i den specifika situation som uppstått till följd av utbrottet av covid-19 stödja medlemsstaterna genom upp- och utlåning skapar detta förslag en andra försvarslinje för att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder som skyddar sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för denna rättsakt är rådets förordning (EU) 2020/672.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget läggs fram med anledning av en ansökan från en medlemsstat och är ett uttryck för europeisk solidaritet genom att ekonomiskt stöd från unionen ges i form av tillfälliga lån till en medlemsstat som drabbats av utbrottet av covid-19. Det ekonomiska stödet fungerar som en andra försvarslinje genom att tillfälligt bidra till staternas ökade offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, så att de kan skydda sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet och förlorad inkomst.

Stödet kommer att hjälpa den drabbade befolkningen och mildra den nuvarande covid-19-krisens direkta effekter på samhället och ekonomin.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen med detta instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att det utan onödigt dröjsmål kan antas av rådet innebär att det inte var möjligt att genomföra ett samråd med berörda parter.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär gjordes ingen konsekvensbedömning.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionen bör få möjlighet att ta upp lån på finansmarknaderna för att sedan låna vidare till en medlemsstat som ansöker om ekonomiskt stöd enligt SURE-förordningen.

Utöver medlemsstaternas garantier byggs andra skyddsåtgärder in i ramen för att säkerställa programmets ekonomiska soliditet:

- En strikt och försiktig ekonomisk förvaltning.
- En låneportfölj som begränsar koncentrationsrisken, den årliga exponeringen och alltför stor exponering mot enskilda medlemsstater, samtidigt som de medlemsstater som har störst behov kan garanteras tillräckliga resurser. and
- Möjlighet att refinansiera lånen.

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Rumänien för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020 om inrättande av ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet¹, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Den 7 augusti 2020 ansökte Rumänien om ekonomiskt stöd från unionen i syfte att komplettera landets nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och dess socioekonomiska konsekvenser för arbetstagarna.
- (2) Covid-19-utbrottet och de extraordinära åtgärder som Rumänien har vidtagit för att begränsa utbrottet och dess socioekonomiska och hälsorelaterade effekter förväntas på ett dramatiskt sätt påverka landets offentliga finanser. I kommissionens vårprognos 2020 förväntades Rumäniens offentliga underskott uppgå till 9,2 % av bruttonationalprodukten (BNP) och den offentliga skulden till 46,2 % av BNP i slutet av 2020. I kommissionens interimsprognois sommaren 2020 beräknas Rumäniens BNP minska med 6,0 % 2020.
- (3) Covid-19-utbrottet har även immobiliserat en stor del av arbetskraften i Rumänien. Detta har lett till en plötslig och kraftig ökning av Rumäniens offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, samt hälsorelaterade åtgärder, som beskrivs i skälen 4–11.
- (4) I regeringens undantagsförordning 30/2020², som Rumänien hänvisar till i sin ansökan av den 7 augusti 2020, erbjuds en förmån för arbetstagare som är anställda av arbetsgivare som minskar eller tillfälligt avbryter sin verksamhet på grund av effekterna av covid-19-utbrottet. Förmånen utgör högst 75 % av grundlönen (men är högst 75 % av den genomsnittliga bruttolönen i ekonomin) medan undantagstillståndet pågår.
- (5) I regeringens undantagsförordning 92/2020³, som Rumänien hänvisar till i sin ansökan av den 7 augusti 2020, infördes en förmån för personer vars anställningsavtal tillfälligt har avbrutits för minst 15 dagar under undantagstillståndet eller beredskapsläget, förutsatt att deras anställningsförhållande fortsätter att gälla till och med den 31

¹ EUT L 159, 20.5.2020, s. 1.

² Publicerad i Rumäniens officiella tidning 231 av den 21 mars 2020.

³ Publicerad i Rumäniens officiella tidning 459 av den 29 maj 2020.

december 2020. Förmånen utgör 41,5 % av bruttogrundlönen (men är högst 41,5 % av den genomsnittliga bruttolönen i ekonomin).

- (6) I regeringens undantagsförordning 132/2020⁴ infördes ett system för korttidsarbete, enligt vilket arbetsgivaren har möjlighet att minska antalet arbetstimmar för arbetstagare med upp till 50 % vid en tillfällig minskning av verksamheten som orsakats av undantagstillståndet eller beredskapsläget. Under arbetstidsförkortningen har de berörda arbetstagarna rätt till en ersättning på 75 % av skillnaden mellan bruttolönen för normal arbetstid och deras faktiska lön.
- (7) Två åtgärder infördes för egenföretagare och fria yrken. För dem som helt slutade arbeta på grund av effekterna av covid-19-pandemin erbjuder staten en förmån på 75 % av deras genomsnittliga bruttolön⁵. För dem som minskar sin arbetstid erbjuder staten en förmån på upp till 41,5 % av deras genomsnittliga bruttolön.
- (8) För dagavlönade som slutar arbeta för att verksamheten tillfälligt upphör på grund av effekterna av covid-19-utbrottet har myndigheterna infört en åtgärd som ger ett bistånd på 35 % av lönen som skulle betalas per arbetsdag, i högst tre månader.
- (9) I regeringens undantagsförordning 11/2020⁶, som Rumänien hänvisar till i sin ansökan av den 7 augusti 2020, tillhandahålls en bonus för ytterligare arbete för personalen inom de särskilda strukturerna vid det rumänska folkhälsoinstitutet och distrikthälsodirektoraten och/eller folkhälsodirektoratet i Bukarest, vilka verkar för att samordna och genomföra åtgärderna för att förebygga och begränsa händelser som följer av covid-19-infektionerna, som WHO har fastställt som ett hot mot den globala folkhälsan. Åtgärden innebär en förmån motsvarande 75 % av grundlönen för arbetade timmar utöver den normala arbetstiden och 100 % av grundlönen för arbetade timmar under veckoslut, lagstadgade helgdagar och andra dagar som inte räknas som arbetsdagar. Denna åtgärd kan anses som en hälsorelaterad åtgärd i enlighet med förordning (EU) 2020/672.
- (10) Myndigheterna har tillhandahållit en bonus för barnomsorg för anställda inom det nationella försvaret, vid kriminalvårdsanstalter, vid folkhälsoenheter och andra kategorier som fastställs genom ministerbeslut. Förmånen förutsätter att den andra föräldern inte utnyttjar alternativa rättigheter som ger föräldrar lediga dagar för tillsyn av barn om utbildningsenheter tillfälligt stängs. Denna åtgärd kan anses som en sådan liknande åtgärd som system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom den ger anställda inkomststöd som bidrar till att täcka kostnader för barnomsorg när skolor är stängda och därför gör det möjligt för föräldrar att fortsätta arbeta och därmed skyddar deras anställningsförhållande.
- (11) Slutligen införs det i lag nr 56/2020⁷, som Rumänien hänvisar till i sin ansökan av den 7 augusti 2020, en bonus för särskilda riskförhållanden på upp till 30 % av lönen för medicinsk personal som deltar i medicinska åtgärder mot covid-19.
- (12) Rumänien uppfyller de villkor för att få ansöka om ekonomiskt stöd som anges i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672. Rumänien har tillhandahållit kommissionen lämplig bevisning för att de faktiska och planerade offentliga utgifterna har ökat med 4 370 779 006 EUR från och med den 1 februari 2020 på grund av ökningen av de belopp som direkt avser tekniska arbetslöshetsförmåner för anställda och andra

⁴ Publicerad i Rumäniens officiella tidning 720 av den 10 augusti 2020.

⁵ I enlighet med lag nr 6/2020 om statens socialförsäkringsbudget för 2020.

⁶ Publicerad i Rumäniens officiella tidning 102 av den 11 februari 2020.

⁷ Publicerad i Rumäniens officiella tidning 402 av den 15 maj 2020.

kategorier än anställda, förmåner för återställda arbetstagare och andra kategorier än anställda, ett kommande system för korttidsarbete, bistånd till dagavlönade och bonus för barnomsorg för särskild personal. Detta utgör en plötslig och kraftig ökning eftersom den beror på nya åtgärder som omfattar en betydande andel av företagen och arbetskraften i Rumänien. Rumänien har för avsikt att finansiera 271 534 419 EUR av det ökade utgiftsbeloppet med unionsmedel.

- (13) Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2020/672 samrått med Rumänien och kontrollerat den plötsliga och kraftiga ökningen av de faktiska och planerade offentliga utgifterna med direkt anknytning till system för korttidsarbete och liknande åtgärder samt till relevanta hälsorelaterade åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet som det hänvisas till i ansökan av den 7 augusti 2020.
- (14) Ekonomiskt stöd bör därför ges för att hjälpa Rumänien att hantera de socioekonomiska effekterna av de stora ekonomiska störningar som är en följd av covid-19-utbrottet.
- (15) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 108 i EUF-fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.
- (16) Rumänien bör regelbundet informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma i vilken utsträckning Rumänien har genomfört utgifterna.
- (17) Beslutet att ge ekonomiskt stöd har fattats med beaktande av Rumäniens befintliga och förväntade behov, de ansökningar om ekonomiskt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 som andra medlemsstater redan lämnat in eller planerar att lämna in, samt med tillämpning av principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Rumänien uppfyller villkoren i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672.

Artikel 2

- 1. Unionen ska göra ett lån på högst 4 099 244 587 EUR tillgängligt för Rumänien. Lånet ska ha en längsta genomsnittlig löptid på 15 år.
- 2. Det ekonomiska stöd som beviljas genom detta beslut ska vara tillgängligt under en period på 18 månader från och med den första dagen efter ikraftträdandet av detta beslut.
- 3. Kommissionen ska göra unionens ekonomiska stöd tillgängligt för Rumänien i högst åtta delbetalningar. En delbetalning får delas upp i en eller flera trancher. Trancherna i den första delbetalningen får ha en längre löptid än den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1. I sådana fall ska löptiderna för ytterligare trancher fastställas på ett sätt som innebär att den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1 respekteras när alla delbetalningar har verkställts.

4. Den första delbetalningen ska verkställas med förbehåll för att det låneavtal som föreskrivs i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672 träder i kraft.
5. Rumänien ska bära de finansieringskostnader för unionen som avses i artikel 4 i förordning (EU) 2020/672 för varje delbetalning samt eventuella avgifter, kostnader och utgifter som unionen ådrar sig till följd av finansieringen.
6. Kommissionen ska besluta om delbetalningarnas storlek och verkställande, samt om tranchernas storlek.

Artikel 3

1. Rumänien får finansiera följande åtgärder:

- (1) Teknisk arbetslöshetsförmån för arbetstagare som är anställda av arbetsgivare som minskar eller tillfälligt avbryter sin verksamhet, i enlighet med artikel 11 i regeringens undantagsförordning 30/2020.
- (2) Förmån för personer vars anställningsavtal tillfälligt har avbrutits, i enlighet med artikel 1 i regeringens undantagsförordning 92/2020.
- (3) System för korttidsarbete, i enlighet med artikel 1 i regeringens undantagsförordning 132/2020.
- (4) Förmån liknande den som avses i led a för andra kategorier än anställda, inklusive egenföretagare och fria yrken, i enlighet med artikel 15 i regeringens undantagsförordning 30/2020.
- (5) Förmån i enlighet med lag nr 6/2020 om statens socialförsäkringsbudget för 2020 för andra kategorier än anställda (inklusive egenföretagare och fria yrken), i enlighet med artikel 3 i regeringens undantagsförordning 132/2020.
- (6) Bistånd till dagavlönade, i enlighet med artikel 4 i regeringens undantagsförordning 132/2020.
- (7) Bonus för ytterligare arbete för personalen inom de särskilda strukturerna vid det rumänska folkhälsoinstitutet och distriktfolkhälsodirektoraten och/eller folkhälsodirektoratet i Bukarest, i enlighet med artikel 8.6 i regeringens undantagsförordning 11/2020.
- (8) Bonus för barnomsorg som beviljas till anställda inom det nationella försvaret, vid kriminalvårdsanstalter, vid folkhälsoenheter och andra kategorier som fastställs genom ministerbeslut, i enlighet med artikel 1.6 i regeringens undantagsförordning 30/2020.
- (9) Bonus för särskilda riskförhållanden som beviljas till meriterad medicinsk personal, i enlighet med artikel 7 i lag nr 56/2020.

Artikel 4

Rumänien ska senast den [DATE: 6 månader efter offentliggörandet av detta beslut] och därefter var sjätte månad informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna till dess att de är helt genomförda.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Rumänien.

Artikel 6

Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande